

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Petra Mikeše v právní věci žalobce: **J. F.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Městský úřad Bohumín**, se sídlem Masarykova 158, Bohumín, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 5. 2016, čj. 78 A 3/2016-10,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 9. 2014, čj. R 318/2014 žalovaný uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Žalobce se dne 13. 11. 2014 odvolal. Žalovaný pak měl podle § 88 správního řádu předat odvolání nadřízenému správnímu orgánu k rozhodnutí o odvolání. Žalovaný tak neučinil.

[2] Prostřednictvím žaloby proti nezákonnému zásahu se žalobce domáhal určení, že zásah žalovaného spočívající v nepředání spisu odvolacímu orgánu byl nezákonný (petit č. I.) a že, soud má žalovanému zakázat, aby v tomto protiprávním jednání pokračoval (petit č. II.). Krajský soud žalobu s odkazem na judikaturu zdejšího soudu odmítl, protože proti nepředání spisu nadřízenému orgánu nelze brojit zásahovou žalobou (§ 82 a násl s. ř. s.), ale žalobou nečinnostní (§ 79 a násl s. ř. s.).

II. Stručné shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení usnesení krajského soudu. Především polemizuje se závěrem, že proti nečinnosti žalovaného při předávání správního spisu nadřízenému nelze brojit zásahovou žalobou. Dále má za to, že krajský soud nesprávně odmítl jeho žalobu ve vztahu k petitu č. I.

[4] Žalovaný se k meritu věci nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Důvodnost kasační stížnosti posoudil soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Otázku, zda se lze zásahovou žalobou (§ 82 a násl. s. ř. s.) bránit proti nepředání odvolání a správního spisu správním orgánem I. stupně odvolacímu orgánu, již judikatura spolehlivě vyřešila. V rozsudku ze dne 4. 11. 2015, čj. 2 As 198/2015-20, zdejší soud konstatoval, za průběh odvolacího řízení procesně odpovědný odvolací správní orgán. Jemu jsou přičitatelné případné průtahy, čítaje v to i nedostatek řádného předání správního spisu orgánem I. stupně odvolacímu. Ochrany subjektivního práva na to, aby odvolací řízení bylo prosto průtahů, se proto může účastník řízení domáhat (po bezvýsledném vyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti podle správního řádu) žalobou na ochranu před nečinností odvolacího správního orgánu (§ 79 a násl. s. ř. s.). Od tohoto hodnocení nebylo nejmenšího důvodu se jakkoli odchýlit ani v nynějším případě (srov. též rozsudky NSS ze dne 3. 2. 2016, čj. 1 As 224/2015-36; ze dne 24. 3. 2016, čj. 9 As 294/2015-48; ze dne 3. 6. 2016, čj. 5 Azs 85/2016-22).

[8] K tomu jen pro pořádek zdejší soud rekapituluje, že podle § 88 odst. 1 správního řádu má správní orgán I. stupně do 30 dnů ode dne doručení odvolání, neshledá-li důvody pro autoremeduru (§ 87 správního řádu), předat spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu. Z uvedené úpravy však neplyne žádné veřejné subjektivní právo účastníka řízení, do něž by mu mohlo být zasaženo, nýbrž se jedná o úpravu pouhého procesního postupu tak, aby byl technicky zajištěn průběh řízení po podání odvolání. Pokud účastník řízení podá odvolání, je zcela jisté jeho cílem vydání rozhodnutí v určité zákonem stanovené době. Jelikož zákonodárce umožnil správnímu orgánu I. stupně provést autoremeduru, účastník řízení se (nejpozději) po uplynutí lhůty stanovené pro její provedení či pro předání spisu a stanoviska k odvolání (§ 88 odst. 1 správního řádu) a po uplynutí lhůty k vydání rozhodnutí (§ 90 odst. 6 ve spojení s § 71 správního řádu) může domáhat ochrany proti nečinnosti odvolacího orgánu opatřením proti nečinnosti (§ 80 odst. 3 správního řádu). Následně, v případě neúspěchu, pak může užít nečinnostní žaloby dle § 79 s. ř. s. právě proti odvolacímu správnímu orgánu. Právní řád tak umožňuje stěžovateli domoci se ochrany tímto způsobem. Právě proto je vyloučené použití žaloby proti nezákonnému zásahu (§ 85 s. ř. s.).

[9] Výše uvedené platí jak ve vztahu k druhému žalobnímu petitu, kterým se stěžovatel domáhal *zákaz* další nečinnosti žalovaného, tak ve vztahu k petitu prvnímu, kterým usiloval o *určení* nezákonnosti nepředání správního spisu odvolacímu orgánu v zákonné lhůtě. I deklaratorní zásahová žaloba nemůže být užita, nabízí-li zákon žalobci odlišný procesní postup,

pokračování

zde žalobu nečinnostní (srov. rozsudek ze dne 16. 12. 2015, čj. 8 Azs 144/2015-30, body 28 a 29).

[10] Rozhodně se nelze ztotožnit s námitkou, že krajský soud měl stěžovatele vyzvat k úpravě nesprávně zvoleného petitu žaloby. Krajský soud totiž nemá bezbřehou povinnost stěžovatele poučovat o jeho procesních právech ve smyslu § 36 odst. 1 s. ř. s.; poučuje jenom v takovém rozsahu, aby účastníci v řízení neutrpěli újmu. Soud nemůže poučovat účastníka řízení o tom, čeho se má ve své žalobě dožadovat, aby byl ve věci úspěšný, případně, jak má formulovat žalobní petit. Taková právní úvaha je na účastníkovi řízení, respektive na jeho právním zástupci (viz zejména rozsudek NSS ze dne 22. 5. 2013, čj. 1 Ans 21/2012-42, věc *MPM Invest*, body 22 a násl.).

[11] Soud podotýká, že zástupce stěžovatele, jemuž bylo již minimálně ve dvou případech celkem čtyřmi rozhodnutími správních soudů vysvětleno, že proti nepředání správního spisu nelze brojit zásahovou žalobou, dosud nebyl schopen změnit neúspěšnou procesní strategii (k tomu viz rozsudky NSS ze dne 21. 4. 2016, čj. 4 As 28/2016-38, bod 18, ve vztahu k rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 2. 2016, čj. 62 A 202/2015 – 33; a ze dne 26. 5. 2016, čj. 9 As 53/2016-22, ve vztahu k usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2016, čj. 22 A 55/2015 – 21; krom rozsudku čj. 9 As 53/2016-22 tři zbývající rozhodnutí časově předchází touto kasační stížností napadené usnesení).

[12] Dle § 85 s. ř. s. je zásahová žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky než zásahovou žalobou (k tomu obecně viz např. rozsudek NSS ze dne 20. 7. 2011, čj. 1 Aps 1/2011-101, věc *F plus H*, bod 38). Jelikož výsledkem řízení, jehož se stěžovatel fakticky domáhal, je rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., v nynější věci byla tímto jiným prostředkem ochrany nečinnostní žaloba. Avšak i tuto žalobu by krajský soud mohl věcně projednat až po tom, co stěžovatel v této věci vyčerpal opravné prostředky, které mu nabízí správní řád (§ 80 odst. 3).

IV. Závěr a náklady řízení

[13] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. srpna 2016

Zdeněk Kühn
předseda senátu